

ROBUUST

Robuust hoofdwegennetwerk en leefbare kernen

Robuuste oplossingen juist op het hoofdwegennetwerk zijn nodig om de leefbaarheid in de steden en kernen te behouden. Bij congestie ontstaan in de regio diverse ongewenste sluiptoutes die de leefbaarheid onder druk zetten. De doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12 (project VIA15) pakken grote knelpunten in het hoofdwegennetwerk aan. Het project VIA15 zorgt voor een oplossing van de dagelijkse problemen op de Pleyroute en de A12 op de corridor tussen Arnhem en de Achterhoek. Regionaal bestaat nog wel zorg over de verkeersdoorstroming op de A50 rondom knooppunt Bankhoef en op de bajonet A50-A12-A50 (knooppunt Grijsoord-knooppunt Waterberg). Aanpak hiervan is voor de samenwerkende gemeenten topprioriteit.

Impuls kwaliteit spoor & knooppunten

Op het spoor is en wordt fors geïnvesteerd; zoals via het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS), de elektrificatie van de Maaslijn, de gedeeltelijke verdubbeling van het spoor naar Doetinchem, Arnhem Centraal, het knooppunt station Elst en de internationale verbinding Arnhem-Zevenaar-Emmerich-Wesel-Düsseldorf (Rhein-IJssel-Express: Abellio). Nieuwe prioriteiten op het spoor voor de regio zijn de aanpak van de brug Ravenstein, een kwaliteitsimpuls van station Nijmegen Centraal in samenhang met het verhogen van de capaciteit van het baanvak tussen Arnhem en Nijmegen en een kwaliteitsimpuls van het station Nijmegen Heyendaal. Ook een oplossing voor de spoorknoop Oost (ten oosten van Arnhem Centraal) is van belang. Aanpak hiervan betekent een verhoging van de capaciteit van het baanvak en geeft een forse verbetering van de betrouwbaarheid van de dienstregeling.

Verbeteren internationale verbindingen

De regio Arnhem Nijmegen vormt een schakel tussen de Randstad aan de ene kant en het Ruhrgebied aan de andere kant. De samenwerkende gemeenten pleiten voor sneller, vaker en betrouwbaare internationale spoorverbinding (ICE). Arnhem Centraal is daarbij de regionale halteplaats. Maar ook het dichterbij elkaar brengen van de arbeidsmarkt en voorzieningen van Nordrhein-Westfalen en de regio Arnhem Nijmegen is van belang. De logistieke knoop: haven van Emmerich ligt letterlijk om de hoek. De regionale inzet is derhalve de nog bestaande barrières met Duitsland op het gebied van mobiliteit verder te slechten.

Een toekomstbestendig en veilig fietsnetwerk

Met Velo-city krijgt het fietsnetwerk in de regio Arnhem en Nijmegen internationale belangstelling. Met de huidige aanpak van snelfietsroutes oogt de regio veel lof. Blijvende aandacht is nodig om in te spelen op de verdere opkomst van e-bikes, de toenemende drukte en snelheidsverschillen op het fietspad en om de verbondenheid tussen regio en steden te versterken. Het netwerk van snelfietsroutes afronden heeft voor de gemeenten prioriteit. De aandacht verschuift daarbij ook naar het maken van kwalitatief goede aansluitingen op het regionale netwerk. Daarbij is niet alleen aandacht nodig voor de snelfietsroutes, maar ook voor de regionale hoofdroutes en het recreatief-toeristisch netwerk. Trefwoorden zijn comfortabel, veilig en toekomstbestendig. De oproep is daarbij niet alleen aan de infrastructuur te werken, maar ook een koppeling te maken met mobiliteitsgedrag, opgaven voor onderhoud en beheer en kwalitatief goede fietsenstallingen te bieden.

De bereikbaarheidsopgaven zijn in het binnenwerk in kaart gebracht. Het inventarisatierapport vormt de bijlage bij deze brochure. Hierin staan alle maatregelen die tijdens de gesprekken met de samenwerkende gemeenten zijn benoemd, opgenomen per opgave.

SLIM

Slimme Logistiek

Als het gaat om logistiek dan liggen met name in de aanpak van de 'last mile' kansen stelt de regio. Prioriteit ligt daarbij in slimme bevoorrading van binnensteden (stadsdistributie). Ook aan het geleiden van vrachtverkeer over slimmere routes, waarbij zo min mogelijk verstoring voor de leefomgeving optreedt, wordt door de regio veel belang gehecht. Nadrukkelijk wordt hiervoor samenwerking gezocht met partners. Bijvoorbeeld door samen met logistieke partijen na te gaan hoe technologische vernieuwing hiertoe kan bijdragen. De groei van het goederenvervoer maakt het nodig dat, naast de vervoersmogelijkheden over de weg, ook een inzet nodig is voor vervoer over het water en het spoor. Dit binnen de randvoorwaarden van leefklimaat en woongenot in de steden en kernen.

Aanpak verduurzamen mobiliteitsgedrag

Gedragbeïnvloeding, bijvoorbeeld de inzet van een mobiliteitsmakelaar bij werkgevers in het programma Beter Benutten, zet in op minder verkeersbewegingen en op duurzame mobiliteit. In het programma Beter Benutten werken rijk, regio en bedrijfsleven sinds 2011 in de regio Arnhem Nijmegen samen aan het beter benutten van de bestaande infrastructuur om de bereikbaarheid te verbeteren. De reiziger en het mobiliteitsgedrag van de reiziger staan daarbij centraal. Diverse maatregelen zijn uitgewerkt om de keuze voor duurzame mobiliteit te stimuleren. De regio kiest ervoor deze aanpak door te zetten en te verbreden. Nadrukkelijk wordt een koppeling gemaakt met slimme duurzaamheid, waarbij de gezamenlijke gemeenten willen streven naar emissieloos vervoer.

Inspelen op nieuwe trends: "Slimme Mobiliteit"

Weggebruiker, voertuig en infrastructuur raken steeds meer met elkaar verbonden. In de nabije toekomst communiceren auto's, vrachtwagens, openbaar vervoer, fietsers en hulpdiensten met elkaar en met verkeerslichten. De verkeersregeling weet niet alleen van te voren dat er verkeer aankomt, maar ook welk type verkeer, de hoeveelheid, het exacte tijdstip en de gewenste rijrichting. Slimme Mobiliteit speelt in op deze versnelde technologische ontwikkelingen (techniek, data, diensten), met als doel de huidige beschikbare infrastructuur slimmer te benutten. De gemeenten ondersteunen dit. Topprioriteit is de inzet op slimme verkeerslichten. Betrokkenheid in het kader van C-ITS (talking traffic) is voor de regio daarbij van belang. Het bezit en gebruik van smartphones geven reizigers toegang tot informatie over vervoersmogelijkheden die eerder niet voorhanden was. Dit biedt mogelijkheden voor nieuwe vervoersconcepten. De gemeenten willen gezamenlijk nieuwe concepten als MaaS (Mobility as a Service) verder regionaal uitwerken.

Inzet HOV op corridors inclusief behoud kwaliteit OV

Het verknopen en bundelen van OV-stromen blijven onveranderd belangrijk voor de samenwerkende gemeenten. De regio zet in op hoogwaardig OV (HOV) op corridors. Zowel de plannen voor Trolley 2.0 als de huidige HOV-assen in de regio zijn hier uitwerking van. Inzet daarbij is om de innovatiekracht van de regio te benutten, waarbij de uitwerking naar hoogwaardig elektrisch (emissieloos) busvervoer uitstekend past. Een focus op knooppunten blijft regionaal van belang. De knooppunten functioneren als ruimtelijk economische brandpunten in de regio, maar ook als overstappunten tussen bus, trein, fiets en auto. Tegelijkertijd is er discussie over de OV-kwaliteit in regio en stad. Hoe behouden we voldoende kwaliteit? Het pleidooi: meer ruimte bieden voor experimenten. Denk aan het verbreden van flexibel en maatgericht aanvullend openbaar vervoer in de regio. Met de huidige plannen van Breng flex wordt hieraan gewerkt.

OP WEG NAAR EEN BEREIKBAARHEIDSAANPAK REGIO ARNHEN NIJMEGEN

-INVENTARISATIE- OP WEG NAAR EEN BEREIKBAARHEIDSAANPAK REGIO ARNHEN NIJMEGEN

Bereikbaarheid is een absolute voorwaarde voor de economische positie van de regio Arnhem Nijmegen en het functioneren van de economische kerngebieden. Dit is onderschreven in het bestuursakkoord Investeringsagenda Stedelijk Netwerk Arnhem Nijmegen/Gelderland. Hierbij ligt de focus op het samenwerken op drie iconoprogramma's waarin bereikbaarheid een randvoorwaarde is.

Parallel hieraan werken de 19 samenwerkende gemeenten in de regio aan het investeren in bereikbaarheid. Er wordt samengewerkt aan een regionale aanpak bereikbaarheid met als doel het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van de stedelijke regio Arnhem Nijmegen. Als eerste stap is een inventarisatie verricht naar de onderwerpen die regionaal van belang zijn op het gebied van mobiliteit om samen met de partners uit te werken. In de periode maart 2017 tot en met april 2017 zijn 9 gesprekken gevoerd. Hierin zijn 82 onderwerpen genoemd. Deze zijn samengebracht tot acht belangrijke opgaven!

19 gemeenten

82 onderwerpen

8 opgaven

- ROBUUSTE OPGAVEN**
  - Robuust hoofdwegennetwerk en leefbare kernen
  - Impuls kwaliteit spoor & knooppunten
  - Verbeteren internationale verbindingen
- DUURZAME OPGAVEN**
  - Een toekomstbestendig en veilig fietsnetwerk
  - Inzet HOV op corridors inclusief behoud kwaliteit OV
- SLIMME OPGAVEN**
  - Aanpak verduurzamen mobiliteitsgedrag
  - Inspelen op nieuwe trends: "Slimme Mobiliteit"
  - Slimme Logistiek

ROBUUSTE, DUURZAME & SLIMME BEREIKBAARHEID VAN DE REGIO ARNHEN NIJMEGEN

Een deel van de opgaven betreft een robuust en duurzaam mobiliteitsnetwerk, zowel een robuust hoofdwegennetwerk als een robuust (internationaal) spoornetwerk. Tegelijkertijd werken we verder aan de netwerken voor fiets en openbaar vervoer. Juist de duurzame mobiliteitskeuze willen we bevorderen. We weten dat we met alleen een focus op het robuust maken van het mobiliteitsnetwerk het niet redden. De regio Arnhem Nijmegen blijft de komende jaren groeien: meer woningen, meer arbeidsplaatsen en dus ook meer verplaatsingen. Wij vangen de verwachte groei van met name de automobiliteit niet op. In de ochtend- en avondspits is daar niet altijd ruimte meer voor. Vandaar dat de overige opgaven voortborduren op ons gezamenlijk programma Beter Benutten-ervolg.

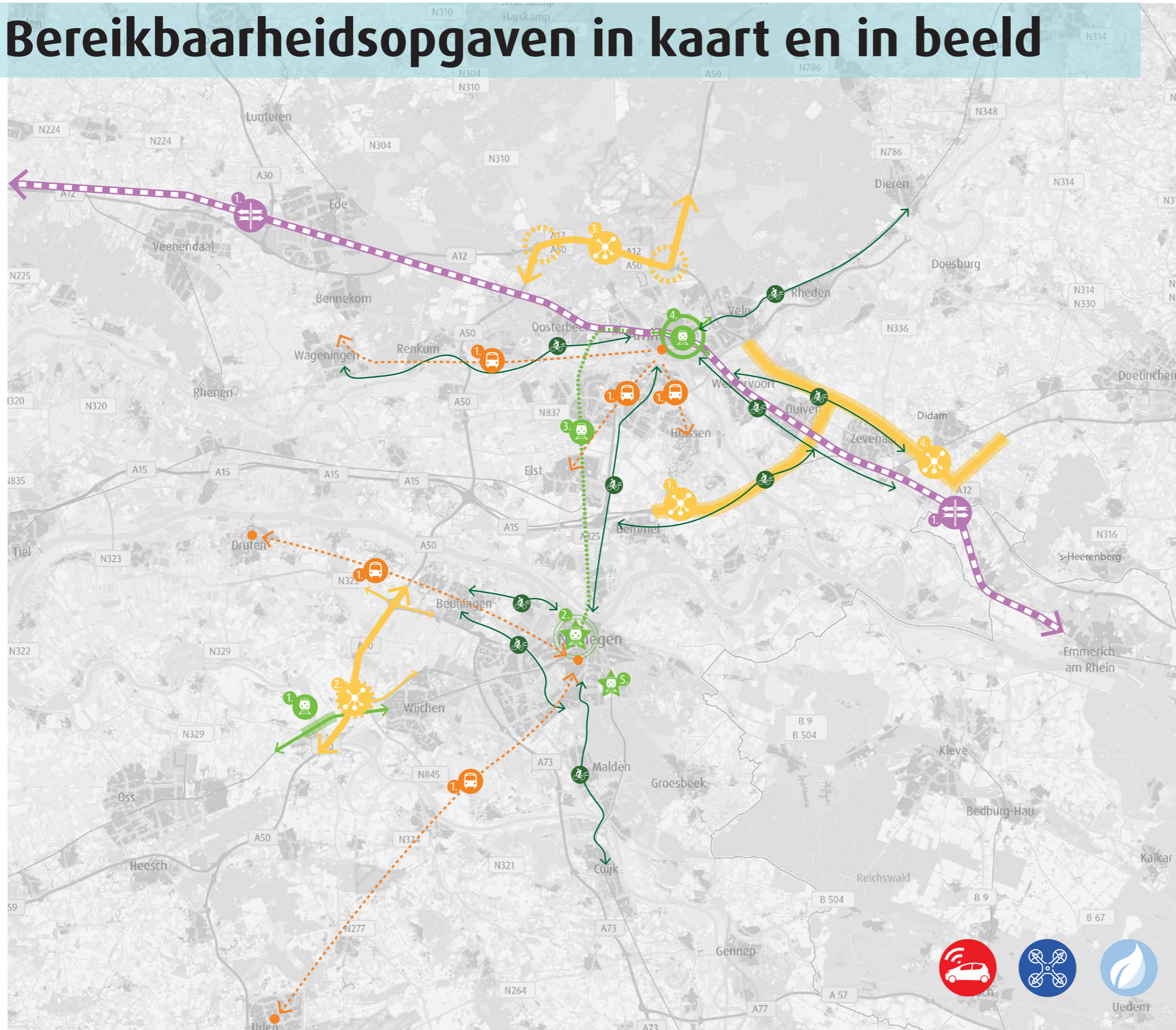
Deze inventarisatie is de eerste stap naar de uitwerking van een regionale bereikbaarheidsaanpak. De komende periode tot september 2017 willen wij deze opgaven voorleggen aan onze partners en hen vragen om samen invulling te geven aan een regionale bereikbaarheidsaanpak. Wij willen samen met alle partijen die er in de regio Arnhem Nijmegen toe doen een aanpak uitwerken. Daarbij sluiten wij ook optimaal aan bij de afspraken die de regio met de minister in het landsdelig MIRT-overleg heeft gemaakt.

Deze opgaven zijn aanpak verduurzamen mobiliteitsgedrag, inspelen op nieuwe en slimme mobiliteit en slimme logistiek. De kern is dat we streven naar een robuust mobiliteitsnetwerk en het gebruik ervan in overeenstemming brengen met de beschikbare capaciteit.

© Goudappel Coffeng, in opdracht van regio Arnhem Nijmegen (oktober 2017, kenmerk ARH269/hvr/1469.01)

Bereikbaarheidsopgaven in kaart en in beeld

ROBUUSTE OPGAVEN

Robuust hoofdwegennetwerk en leefbare kernen

- 1 Doortrekken A15
- 2 Aanpak knooppunt Bankhoef/A50 (i.s.m. terugslag op N322)
- 3 Aanpak bajonet A50/A12 (Waterberg/Grijsoord)
- 4 Opstarten verbreding A12 z.s.m. (ViA15), i.s.m. problematiek N810 (Westervoort, Duiven, Zevenaar)

Impuls kwaliteit spoor & knooppunten

- 1 Verbreden spoorbrug Ravenstein (enkelspoor naar dubbelspoor)
- 2 Kwaliteitsimpuls station Nijmegen CS
- 3 Capaciteit baanvak Arnhem-Nijmegen verhogen
- 4 Realisatie spoorknoop Oost (Arnhem Oost)
- 5 Kwaliteitsimpuls station Nijmegen Heyendaal (Maaslijn)

Verbeteren internationale verbindingen

- 1 Spoorverbinding Amsterdam - Arnhem - Duitsland (ICE) sneller, vaker en betrouwbaarder

DUURZAME OPGAVEN

Een toekomstbestendig en veilig fietsnetwerk

- 1 Afronden netwerk snelfietsroutes met bijzondere aandacht voor verbeteren aantakkingen

Inzet HOV op corridors inclusief behoud kwaliteit OV

- 1 Inzetten op HOV-corridors/Trolley 2.0
- 2 Flexibel en maatgericht aanvullend openbaar vervoer in de regio
- 3 Faciliteren ketenvoorzieningen (OV-fiets, OV-auto, OV-trein, fiets-voet)

SLIMME OPGAVEN

Aanpak verduurzamen mobiliteitsgedrag

- 1 Verbreden inzet op beïnvloeding mobiliteitsgedrag (o.a. mobiliteitsmakelaar/werkgeversaankpak)
- 2 Inzet op emissieloos vervoer (o.a. concessie busvervoer, trolley 2.0)

Inspelen op nieuwe trends: "Slimme Mobiliteit"

- 1 Inzetten op meer en slimme verkeerslichten (i-VR's) voor alle modaliteiten
- 2 Inzetten op C-ITS (talking traffic)
- 3 Inzetten op MaaS (Mobility as a Service)

Slimme Logistiek

- 1 Slimme bevoorrading binnensteden
- 2 Slimme routes voor logistieke stromen